

దక్షిణ మధ్య ఆసియాలో ఆఫ్ఘనిస్థాన్ ఒక ఆరని కుంపటి

ఆగని అగ్రరాజ్యాల ఆధిపత్య పోరు

ఆఫ్ఘనిస్థాన్ దక్షిణ మధ్య ఆసియాలో చిన్న దేశం. ఆఫ్ఘనిస్థాన్ కు ఇరాన్, పాకిస్తాన్, చైనా, తుర్కమెనిస్థాన్, ఉజ్బెకిస్తాన్, తజికిస్తాన్, మరియు పాక్ పాలిత కాశ్మీర్ సరిహద్దులుగా ఉన్నాయి. ఈ దేశం వ్యూహాత్మక భౌగోళిక ప్రాంతం కావటంతో అక్కడ జరిగే రాజకీయ పరిణామాలు ఆసియాలోని దేశాలను ప్రభావితం చేస్తాయి. అందుచేత సామ్రాజ్యవాద, ఆధిపత్యవాద దేశాలు రగిలించిన కుంపటిలో దశాబ్దాలుగా ఆఫ్ఘనిస్థాన్ ప్రజలు మగ్గుతునే గతంలో బ్రిటన్, రష్యా నేడు అమెరికాను అక్కడ నుండి వెళ్లగొడుతున్నారు. తత్ఫలితంగా ఆఫ్ఘన్ ప్రజలకి స్వేచ్ఛా జీవనం ఒక అందని ద్రాక్షగా మారింది. అమెరికా తన స్వార్థ ప్రయోజనాల కోసం జిహాద్ పేరిట సృష్టించిన కొన్ని శక్తులలోని వారే ముజాహిదీన్, తాలిబాన్ మరియు ఒక అప్పటి అల్-ఖైదా నాయకుడు ఒసామా బిన్ లాడెన్.

తాలిబాన్లను ఉగ్రవాదులుగా పేర్కొంటూ అమెరికా ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లో 20 ఏళ్ల విధ్వంసాన్ని సాగించి నేడు అదే తాలిబాన్లతో చర్చల జరిపి ఒక ఒప్పందం వచ్చి అమెరికా తన సైనిక బలగాలు ఉపసంహరించుకుంటుంది. అమెరికా ఆఫ్ఘనిస్థాన్ అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధిని స్తంభింపజేసింది కాబట్టి ఇంతటి విధ్వంసం తర్వాత ఆఫ్ఘాన్ లో ఏర్పడిన తాలిబన్ ప్రభుత్వం వద్ద అతి తక్కువ నిధులు మాత్రమే ఉన్నాయి కావున ఈ ప్రభుత్వం సామ్రాజ్యవాద, ఆధిపత్యవాద దేశాలు విధించే అనేక ఆంక్షలతో ఆఫ్ఘన్ లో పాలన సాగిస్తారా లేక వారిని ధిక్కరించి చేయగలుగుతారా అని ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రజలు ముఖ్యంగా ఆఫ్ఘాన్ ప్రజలు ఎదురుచూస్తున్నారు. 24-08-2021న జి-7 దేశాలు వర్చువల్ గా సమావేశం అయి ప్రస్తుత ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లో ప్రస్తుత పరిస్థితులపై సమీక్షలో భాగంగా అమెరికాను ఆగస్ట్ 31 గడువును మరికొంత కాలం పొడిగించాలని కోరగా అమెరికా నిరాకరించింది.

ఇప్పటికే ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లో తాలిబన్ వ్యతిరేక పోరాటం అహ్మద్ షా మసూద్ (సోవియట్ వ్యతిరేక ముజాహిదీన్ కమాండర్ అహ్మద్ షా మసూద్ కుమారుడు) నేతృత్వంలో మొదలైంది, నేటికి పంజ్షీర్ లోయ వారి ఆధీనంలోనే ఉంది. ఈ ప్రతిఘటనకి అహ్మద్ షా మసూద్ వశిమ దేశాల సహాయాన్ని కోరుతున్నాడు; అమెరికా వారికి సాయం చేయునువచ్చు. ఆఫ్ఘన్ అధ్యక్షుడు అబ్రహ్ ఘనీతో పాటు మొదటి ఉపాధ్యక్షుడు అమ్రుల్లా సలేహ్ దేశం నుండి పారిపోయి పంజ్షీర్ ప్రతిఘటనతో అమ్రుల్లా సలేహ్ చేతులు కలిపారు.

అమెరికా ఆధిపత్య పాత్ర

1978లో అమెరికా పాకిస్తాన్ నిఘా సంస్థ (ఐఎస్ఐ) ద్వారా ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లోని తిరుగుబాటుదారులు అయిన ముజాహిదీన్లకు నిధులు, ఆయుధాలను సమకూర్చి శిక్షణ ఇచ్చి ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లో రష్యా సహకారంతో ఉన్న కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేయించి అందులో సఫలీకృతమై తన దుష్ట కోరిక నెరవేరిందని సంబరపడింది తద్వారా ముజాహిదీన్ల వారసులుగా ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లో తాలిబాన్, అల్-ఖైదా వంటి సాయుధ పోరాట సంస్థలు ఏర్పడటానికి అవకాశాలు సృష్టించబడ్డాయి.

2001 అమెరికాలో ట్విన్ టవర్స్ పై జరిగిన భౌతికదాడిని సాకుగా ఆఫ్ఘనిస్థాన్ ను ఉగ్రవాద సంస్థల పుట్టినిల్లుగా చూపి; అల్-ఖైదా నాయకుడు ఒసామా బిన్ లాడెన్ ను అంతమొందించడం ప్రధాన ఎజెండాగా, ఉగ్రవాదాన్ని అణచివేసే లక్ష్యం పేరుతో అమెరికా, నాటో సైనిక బలగాలు నేరుగా ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లోకి ప్రవేశించి తాలిబాన్ ప్రభుత్వాన్ని కూల్చివేసి నామమాత్రపు పౌర ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరిచి తాలిబాన్లకు మరియు అల్-ఖైదాకు వ్యతిరేకంగా విధ్వంసానికి పాల్పడినాయి. బ్రౌన్ విశ్వ విద్యాలయంలోని కాస్ట్ ఆఫ్ వార్ ప్రాజెక్ట్ ప్రకారం, ఏప్రిల్ 2021 నాటికి ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లో 171,000 నుండి 174,000 మంది మరణించారు; అందులో 47,245 ఆఫ్ఘన్ పౌరులు, 66,000 నుండి 69,000 ఆఫ్ఘన్ మిలిటరీ మరియు పోలీసులు మరియు కనీసం 51,000 తాలిబాన్లు ఉన్నట్లు అంచనా; అంతే కాకుండా వ్యాధులు, ఆహారం, నీరు, మౌలిక సదుపాయాలు మరియు

యుద్ధం యొక్క ఇతర పరోక్ష పర్యవసానాలు కారణంగా మరణించిన వారి లెక్కలు లేనందున ఈ మరణాల సంఖ్య ఊహించిన దానికంటే ఎక్కువగా ఉండవచ్చు. (టిప్సన్ టవర్స్ దాడిలో మరణించినవారు 2,977). చివరికి 20 ఏళ్ళు తాలిబన్ మరియు అల్-ఖైదాలకు వ్యతిరేకంగా విధ్వంసాన్ని సాగించి అదే తాలిబాన్తో చర్చలు జరిపి ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో మేము మా లక్ష్యాలను సాధించాము అందుకే మా సైనిక బలగాలను ఉపసంహరించుకుంటున్నాము, మేము ఆఫ్ఘాన్ దేశ నిర్మాణానికి వెళ్ళలేదు, ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో ఎలాంటి ప్రభుత్వం ఉండాలో ఎలా అభివృద్ధి చేసుకోవాలో ఆఫ్ఘాన్ ప్రజల హక్కు మరియు బాధ్యత అని జో బైడెన్ ప్రకటించి, అమెరికా తను రగిలించిన కుంపటిని ఆలాగే వదిలేసి ఆ భారాన్ని మోయలేక తాలిబన్లే దానికి కారణం అని ప్రపంచాన్ని నమ్మించే ప్రయత్నంలో ప్రతిరోజు తలామునకలౌతోంది.

రష్యా ఆధిపత్య పాత్ర

1978లో తిరుగుబాటు (సార్ విప్లవం) ద్వారా ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం ఏర్పాటయింది. కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్న సమయంలో సాంస్కృతిక సంస్కరణలు చేసింది. మహిళలు బురఖా ధరించడం నిషేధించింది, వాళ్ళకి అన్ని రంగాల్లో స్థానం కల్పించడానికి వీలు కల్పించింది, మగవాళ్ళు మతపరంగా గడ్డం పెంచడం నిషేధించింది, రైతులు అప్పులు మాఫీ చేసింది, రైతులను రుణ విముక్తులు చేయడానికి ప్రయత్నించింది. సహజంగానే ఈ సంస్కరణలు సహించలేని ఇస్లామిక్ దేశాలు, పెట్టుబడిదారీ దేశాలు జిహాద్ పేరిట ముజాహిదీన్లను ఈ ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయడానికి ఉసిగొల్పాయి.

ఈ ముజాహిదీన్ల తిరుగుబాట్లను ఎదుర్కొనడానికి రష్యా తన సైనిక బలగాలను కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వానికి సహాయంగా పంపింది. ఇది 1979 చివరి నాటికి యుద్ధానికి దారితీసింది. ఈ పరిస్థితి 1989 వరకు అంటే పది సంవత్సరాలు ముజాహిదీన్లకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం సాగించింది. అమెరికా మరియు సౌదీ అరేబియానుండి సైనిక మద్దతు ముజాహిదీన్లకు లభించాయి. అదే సమయంలో రష్యా అంతర్గత సమస్యలు మరియు అంతర్జాతీయంగా వస్తున్న ఒత్తిళ్ళు ఆఫ్ఘనిస్థాన్ నుండి తన సైనిక బలగాలు ఉపసంహరించుకునేలా చేశాయి. 1996లో ముజాహిదీన్లకు వారసులుగా తాలిబన్లు ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేశారు. ఉక్రెయిన్ వివాదం తర్వాత రష్యా పశ్చిమ దేశాలతో సంబంధాలు దెబ్బతిన్న తరుణంలో ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో తన పాత్ర విస్తరించాలని చూస్తుంది. అందులో భాగంగానే ఆఫ్ఘనిస్థాన్తో వ్యాపార, వాణిజ్య సంబంధాలు మరియు తాలిబాన్ల చర్చలు జరుపుతుంది.

బిల్డ్ అండ్ రోడ్ ఇనీషియేటివ్ (చైనా)

మధ్య ఆసియాలో అమెరికా వంటి సామ్రాజ్యవాద శక్తులను తిష్ట వేయకూడదనేది పూర్వపు చైనా కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వ దృక్పథం. నేటి చైనా దాని వాణిజ్య, వ్యాపార సంబంధాలే మొదటి ప్రాధాన్యతగా వ్యవహరిస్తుంది. 2013లో చైనా పాకిస్తాన్, ఆఫ్ఘనిస్థాన్ మీదుగా టర్కీ వరకు బిల్డ్ అండ్ రోడ్ ఇనీషియేటివ్ ప్రారంభించినప్పటి నుండి బిలియన్ డాలర్లను ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో రోడ్లు, డ్యాములు మరియు పవర్ ప్లాంట్ కొరకు ఖర్చు చేసింది. 62 బిలియన్ డాలర్ల విలువైన చైనా పాకిస్తాన్ ఎకనామిక్ కారిడార్ మరియు మధ్య ఆసియాలో చైనా ప్రయోజనాలకు హిందూ మహాసముద్రంలోని షిప్పింగ్ లైన్కు ఆఫ్ఘనిస్థాన్ కీలకమైన ప్రదేశం.

ఏప్రిల్ 22 2021న పాకిస్తాన్లో చైనా రాయబారి బస చేసిన హోటల్లో ఆత్మాహుతి దాడి జరిగింది. అయితే పాకిస్తాన్ అధికారులే తమ లక్ష్యమని పాకిస్తాన్ తాలిబన్లు ప్రకటించారు. జూలై 14, 2021న పాకిస్తాన్లో చైనా షటిల్ బస్సుపై జరిగిన దాడిలో 4 బిలియన్ డాలర్లతో చైనా నిర్మిస్తున్న దాసు జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టులో పనిచేస్తున్న 9 మంది చైనా ఇంజనీర్లు మరణించారు. ఈ రెండు వరుస సంఘటనలతో చైనా ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో తమ ఆస్తులపై ఆందోళన పడవలసి వచ్చింది. తాలిబన్లతో దౌత్య పరమైన చర్చలలో చైనాపై దాడికి ఆఫ్ఘనిస్థాన్ భూభాగం ఉపయోగపడకూడదని ప్రధాన ఎజెండాతో చర్చలు సాగాయి.

డ్యూరాండ్ లైన్ (పాకిస్తాన్)

పాకిస్తాన్ 1947లో అధికారం పొందిన తరువాత డ్యూరాండ్ లైన్ (ఆఫ్ఘనిస్థాన్-పాకిస్తాన్ సరిహద్దు)పై పాకిస్తాన్ వైఖరి పట్ల అసంతృప్తితో ఐక్యరాజ్య సమితిలో పాకిస్తాన్కి వ్యతిరేకంగా ఓటు వేసిన ఏకైక దేశం ఆఫ్ఘనిస్థాన్ తద్వారా ఇరు దేశాల మధ్య సంబంధాలు క్షీణించటం మొదలయ్యాయి. 1952లో ఆఫ్ఘనిస్థాన్ ప్రభుత్వం పాకిస్తాన్ ప్రావిన్స్ బలూచిస్తాన్ మరియు పర్షియన్ భూభాగంపై ఆధిపత్యం చూపటంతో ఇరు దేశాల మధ్య దౌత్య సంబంధాలు పూర్తిగా రద్దయ్యాయి.

1973లో సోవియట్ రష్యా సహకారంతో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం ఏర్పాటయింది. ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో సోవియట్ ప్రభావాన్ని నియంత్రించడానికి అమెరికా పాకిస్తాన్తో చేరి తన సొంత ప్రయోజనాలను ముందుకు తీసుకు వెళ్ళింది. కమ్యూనిస్ట్ ఆఫ్ఘాన్, సోవియట్ దళాలు వ్యతిరేకంగా 2,50,000 ముజాహిదీన్లకు పాకిస్తాన్ శిక్షణ మైదానంగా మారింది. 1996లో ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో ఇస్లామిక్ ఎమిరేట్స్ ఏర్పడినప్పటి నుండి పాకిస్తాన్తో సన్నిహిత సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి. ముస్లింల మధ్య సరిహద్దులు ఉండవని పాకిస్తాన్ నుంచి ఒత్తిడులు వచ్చినప్పటికీ ఆమోదించడానికి తాలిబన్లు నిరాకరించడంతో మళ్ళీ ఇది దేశాల మధ్య

సంబంధాలు క్షీణించాయి. తదుపరి కాలంలో ఇస్లామిక్ ఎమిరేట్స్ కూలిపోయింది. తాలిబన్ల సహకారంతో ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌లో కొత్త ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. కాగా నేటి ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌లో తాలిబన్లతో ఏర్పడబోయే కొత్త ప్రభుత్వం చైనా పెట్టుబడుల వలన పాకిస్తాన్ ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా ఉంటుందని ఆశిస్తుంది. తాలిబన్ల విజయం యొక్క సానుకూల పరిణామాలు గురించి పాకిస్తాన్ చాలా నమ్మకంగా ఉంది.

ఇరాన్

1979లో ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌లో దేశవ్యాప్తంగా ముజాహిదీన్ల తిరుగుబాటుకు వ్యతిరేకంగా పిడిపిఎ ప్రభుత్వానికి సాయంగా సోవియట్ పోరాడుతున్న సమయంలో పిడిపిఎ ప్రభుత్వానికి ఇరాన్ ప్రభుత్వం మద్దతు ఇచ్చింది. ఇది 1989 సోవియట్ ఆఫ్ఘనిస్థాన్ నుంచి వైదొలిగిన తరువాత 1992లో పిడిపిఎ ప్రభుత్వం పడిపోయే వరకు తన మద్దతును కొనసాగించింది. తాలిబన్ల ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తర్వాత 1998లో ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌లో ఇరాన్ దౌత్య కార్యాలయాన్ని తాలిబన్లు స్వాధీనం చేసుకున్నాక ఇరు దేశాల మధ్య సంబంధాలు క్షీణించాయి. ఇరాన్ అణు కార్యక్రమాలలో అమెరికా అభ్యంతరాల కారణంగా అమెరికా, ఇరాన్ల మధ్య సంబంధాలు దెబ్బతిన్నాయి. అయినప్పటికీ ఇరాన్ అమెరికాతో స్నేహపూరిత సంబంధాలు కొనసాగిస్తూ ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌లో తాలిబన్ల ప్రభుత్వం కూలదోయడంలో కీలకంగా వ్యవహరించింది. అప్పటినుండి ఇరాన్ ఆఫ్ఘనిస్థాన్ వాణిజ్య సంబంధాలు గణనీయంగా పెరిగాయి. 2009 ఆఫ్ఘాన్లో అతిపెద్ద పెట్టుబడిదారులలో ఇరాన్ ఒకటిగా ఉంది రోడ్లు, వంతెన నిర్మాణాలతో పాటు వ్యవసాయ, ఆరోగ్య రంగాల్లో పెట్టుబడులు పెట్టింది.

నేడు అమెరికా సైనిక బలగాలు ఆఫ్ఘనిస్థాన్ నుంచి ఉపసంహరించుకున్న తరుణంలో తాలిబన్లు ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌ను ఆక్రమిస్తున్న అప్పుడు “అమెరికా నిష్క్రమణ ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌లో జీవిత భద్రత మరియు శాశ్వత శాంతిని పునరుద్ధరించాలని” అని ఇరాన్ అధ్యక్షుడు ఇబ్రహీం రైసి ప్రకటన ఆఫ్ఘాన్లో తాలిబన్ల ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు పరోక్షంగా మద్దతు తెలిపినట్లు అయ్యింది.

అమెరికాకు అనుగుణంగా భారతదేశం

1989లో సోవియట్ ఆఫ్ఘనిస్థాన్ నుంచి వెళ్లిన తర్వాత నజీబుల్లా ప్రభుత్వానికి దాని పతనం వరకు బుజ్జగింపు సాయం చేసింది. 1999లో ఇండియన్ ఎయిర్‌లైన్స్ సిఐ-840 విమానం హైజాక్ అయిన ఉదంతంలో తాలిబన్ల పాత్రను భారతదేశం అనుమానించింది. ఆ సమయంలో ఆఫ్ఘాన్‌లోని తాలిబాన్ వ్యతిరేక కూటములకు భారత్ కీలక మద్దతు ఇచ్చింది. 2001లో అమెరికా ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌పై దాడి చేసినపుడు భారత్ అమెరికాకు సహాయ సహకారాలు అందించింది. తాలిబన్ల ప్రభుత్వం కూల్చివేసిన తర్వాత భారత్ ఆఫ్ఘాన్ పునర్నిర్మాణం పేరుతో 650 మిలియన్ డాలర్ల ఆర్థిక సాయం మరియు ఎయిర్ లింక్, పవర్ ప్లాంట్ నిర్మాణం, ఆరోగ్యం మరియు విద్య రంగాల్లో పెట్టుబడులు పెట్టింది అదే విధంగా విద్యుత్, చమురు మరియు సహజ వాయువు సరఫరా మార్గాల అభివృద్ధికి ప్రయత్నించింది. 2015 డిసెంబర్‌లో తాలిబన్ల ఎదుర్కొనటానికి భారత్ 3 ఎంఐ-హెలికాప్టర్లను ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌కు ఇచ్చింది మరియు 90 మిలియన్ డాలర్లతో భారత్ నిర్మించిన ఆఫ్ఘనిస్థాన్ పార్లమెంటును ప్రారంభించింది.

ఇప్పటి వరకూ తాలిబన్లతో బహిరంగ చర్చలు జరపడానికి భారత్ విముఖతగా ఉంది ఎందుకంటే ఆఫ్ఘనిస్థాన్ ప్రభుత్వం మరియు అమెరికా వంటి ఇతర దేశాలతో తన సంబంధాలను దెబ్బతీస్తుంది మరియు తాలిబన్లతో ప్రత్యక్ష చర్చలు జరిపితే అది కాశ్మీర్ తిరుగుబాటు దారులతో చర్చలు ప్రారంభించడానికి భారత్‌పై ఒత్తిడి పెరుగుతుంది. అమెరికా ఆఫ్ఘనిస్థాన్ నుంచి నిష్క్రమించిన తరువాత భారత్ ఆఫ్ఘనిస్థాన్ తన భద్రతా ప్రయోజనాలు, పెట్టుబడులు కాపాడుకోవటానికి మరియు లష్కర్ తోయిబా వంటి ఇతర కాశ్మీర్ కేంద్రీకృత సాయుధ బృందాలు భారత్ కాశ్మీర్‌లో దాడులు చేయడానికి ఆప్సన్ వేదిక కాకుండా ఉండడానికి తాలిబన్లతో పరోక్ష చర్చలు జరుపుతుంది.

అమెరికా విదేశాంగ కార్యదర్శి అంటోనీ బ్లింకెన్ ఇండియా పర్యటన సందర్భంగా భారత విదేశాంగ మంత్రి సుబ్రహ్మణ్యం జయశంకర్ ఆఫ్ఘనిస్థాన్లో ప్రస్తుత పరిస్థితులపై చర్చించారు. అంటోనీ బ్లింకెన్ “భారతదేశం ఆఫ్ఘనిస్థాన్ యొక్క స్థిరత్వం మరియు అభివృద్ధికి కీలక సహకారం అందిస్తూ ఉంటుంది” అని ప్రకటించారు. జయశంకర్ “ఆఫ్ఘనిస్థాన్ పరిస్థితులు యుద్ధ భూమిలో నిర్ణయించబడవు” అని పేర్కొన్నారు. ఈ ప్రకటనలు అమెరికా ఆఫ్ఘనిస్థాన్‌లో తన ప్రయోజనాలను కాపాడుకోవడానికి, వ్యూహాత్మక అవసరాల కోసం భారతదేశాన్ని ఆఫ్ఘనిస్థాన్ సమస్యల్లోకి లోతుగా తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తుంది అని అర్థమౌతుంది.

“దక్షిణ మధ్యాసియాలో ఆఫ్ఘనిస్థాన్ ఒక ఆరని కుంపటి” అని వ్యాసం ముగింపు తర్వాత పరిణామాలు కూడా రుజువు చేస్తున్నాయి. ఆగస్టు 26, 2021న కాబూల్ విమానాశ్రయంలో జరిగిన వరుస ఆత్మాహుతి దాడుల్లో 104 మంది మరణించగా, 143 మంది క్షతగాత్రులయ్యారు. ఈ దాడికి ఐసీస్-కె (ఇస్లామిక్ స్టేట్ -ఖోరాసాన్) సంస్థ బాధ్యత వహిస్తూ ప్రకటన విడుదల చేసింది. ఈ దాడిపై ప్రపంచ దేశాలతోపాటు, తాలిబన్లు కూడా తీవ్రంగా స్పందించారు. జో బైడెన్ పత్రికా విలేకర్ల సమావేశంలో తీవ్ర భావోద్వేగానికి లోనవుతూ 13 మంది అమెరికా సైనికుల నివాళిగా, ఈ దాడికి పాల్పడిన ఏ ఒక్కరిని వదిలిపెట్టనని వాగ్దానం చేశాడు. తన చేసిన పాపం తనకే చుట్టుకున్నదనే తెలుసు, అదే ఆ భావోద్వేగానికి మూలం. ఈ ప్రకటన వెలువడిన

48 గంటల్లో ఐసిస్-కె సంస్థలో ఈ దాడికి సూత్రధారిని డ్రోన్ల సాయంతో ఆఫ్ఘన్ నాంగహార్ ప్రావిన్స్‌లో దాడి చేసి హతమార్చినట్లు గొప్పగా అమెరికా ప్రకటించింది. కాగా ఈ దాడిలో ఎంత మంది పౌరులు మరణించారో తదితర విషయాలు వెల్లడించలేదు, వెల్లడించరు.

★ ★ ★ ★ ★